

Sygn. akt II Ca 375/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Kuczyńska

Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Protokolant Katarzyna Szumiło

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lipca 2014 roku w Lublinie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w S.

o zadośćuczynienie w kwocie 20.000 złotych oraz odszkodowania w kwocie 1.431 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2011 roku

na skutek apelacji powoda P. S. i pozwanego (...) spółki akcyjnej w S. od wyroku z dnia 11 marca 2014 roku w sprawie I C 181/13 Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim

I. z apelacji pozwanego (...) spółki akcyjnej w S. - zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniża zasadzoną :

a/ w punkcie I. kwotę 11.431 (jedenaście tysięcy czterysta trzydzieści jeden złotych) do kwoty 10.280 (dziesięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt złotych),

b/ w punkcie III. kwotę 2.207 (dwa tysiące dwieście siedem złotych) do kwoty 807,69 (osiemset siedem złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy);

II. oddala apelację pozwanego (...) spółki akcyjnej w S. w pozostałej części;

III. oddala apelację powoda P. S.;

IV. zasądza od powoda P. S. na rzecz pozwanego (...) spółki akcyjnej w S. kwotę 672 (sześćset siedemdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 375/14

UZASADNIENIE

Przedmiotem powództwa wniesionego przez P. S. było żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. kwoty 21.431 złotych, w tym : 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną na skutek wypadku w dniu 18 lipca 2011 roku w O. krzywdę i 1.431 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z odsetkami od dnia 22 grudnia 2011 roku oraz ustalenie, że pozwany będzie odpowiedzialny za szkody jakie w przyszłości mogą powstać u

powoda na skutek doznanych uszkodzeń ciała oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu ,w tym kosztów zastępstwa procesowego

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim zasądził od pozwanego (...) S.A. na rzecz powoda kwotę 11.431 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.207 złotych tytułem kosztów procesu, oddalił powództwo w pozostałej części oraz nakazał zwrócić powodowi z sum depozytowych kwotę 325 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Jako przesłanki swojego rozstrzygnięcia wskazał, że w dniu 18 lipca 2011r. w O. powód P. S. kierujący prawidłowo motocyklem marki M.-G. nr rej. (...) został potrącony przez kierującą samochodem marki V. (...) nr rej (...) M. J. . Powód został przewieziony do Klinicznego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w O. gdzie po wykonaniu TK stwierdzono powierzchowne urazy obejmujące inne kombinacje okolic ciała, stłuczenie głowy, kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego ,stłuczenie lewej połowy klatki piersiowej, lewego podudzia. Powód P. S. po zaopatrzeniu został wypisany z SOR z zaleceniem obserwacji stanu ogólnego i zgłoszenia się ponownie na SOR w razie niepokojących okoliczności. Powodowi przepisano leki przeciwbólowe. Po wypadku powód P. S. kontynuował leczenie w (...) Sp. z o.o. W trakcie leczenia wykonano u powoda badanie USG barku lewego i rezonans magnetyczny tego barku .Badania stwierdziły niestabilność przednią stawu barkowego lewego oraz wąską szczelinę pęknięcia w obrębie obrąbka przedniego. Powód korzystał z odpłatnej rehabilitacji. Na zalecenie lekarza ortopedy zakupił i nosił ortezę na zaleceni rehabilitanta zakupił narzędzie rehabilitacyjne roller ,które używał do ćwiczeń ręki. Leczenie Powoda P. S. trwało 180 dni. Po zakończeniu leczenia obrażenia ciała powoda P. S. w postaci stłuczenia głowy, stłuczenia kręgosłupa szyjnego, stłuczenia kręgosłupa lędźwiowego ,stłuczenia lewej połowy klatki piersiowej ,stłuczenia goleni lewej minęły bez następstw. Stan funkcjonalny i sprawność organizmu powoda jest ustabilizowana i spełnia pełne funkcje życiowe. Doznane obrażenia barku lewego postaci uszkodzenia obrąbka przedniego stawu barkowego lewego powoda mają charakter trwałe i wynoszą 8%, ale nie niosą za sobą prawdopodobieństwa powikłań. Powód zamieszkuje w P.. Korzystał z leczenia w O. ,gdź tam doszło do wypadku i tam zamieszkuje żona powoda . Korzystne dla pacjenta jest leczenie się u jednego lekarza .Terminy oczekiwania na wizytę u lekarza specjalisty i rehabilitację w ramach NFZ są znaczne. Okoliczności doznania uszkodzenia ciała nie mają wpływu na terminy przyjmowania chorych w poradnich specjalistycznych. O ile nie ma zagrożenia życia nie istnieje możliwość szybszego uzyskania porady medycznej w ramach NFZ. Powód P. S. z zawodu jest technikiem mechanikiem, w chwili wypadku miał 36 lat, był zdrowy. Utrzymywał się z prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni ok. 6 ha oraz z wykonywania usług budowlanych w ramach firm (...) –firmy handlowo- usługowej .Doznane w wyniku obrażenia - stłuczenia i otarcia wywołały u powoda silny ból, miał usztywnioną rękę i obolałe całe ciało. Nie mógł wykonywać prac fizycznych związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i wykonywaniem usług budowlanych. W pracach polowych zastępował powoda brat, któremu powód zapłacił za pomoc po zakończeniu prac polowych. W czynnościach samoobsługowych powód korzystał z pomocy żony. Przed wypadkiem powód P. S. pasjonował się jazdą na motorze. Po wypadku odczuwa uraz psychiczny dotyczący jazdy na motocyklu, boi się jazdy i zagrożenia. Do dnia dzisiejszego powód odczuwa osłabienie lewego barku- nie może podnosić ciężarów.

Ustaień tych dokonał Sąd Rejonowy w oparciu między innymi o opinię biegłego , co do której wartości merytorycznej sąd nie powziął wątpliwości. Ocenił, że opracowana została w sposób precyzyjny i w oparciu o fachową wiedzę pozwalającą na zakwalifikowanie stanu uszczerbku na zdrowiu odniesionego przez powoda w czasie zdarzenia. Zastrzeżenia zgłoszone przez pozwanego do opinii nie zmieniły oceny Sądu tego dowodu, bowiem opinia uzupełniająca biegłego jasno wyjaśnia kwestie podnoszone przez pozwanego, a doświadczenia życiowe, którym dysponuje Sąd potwierdza słuszność opinii biegłego w kwestii dostępności świadczeń medycznych w ramach NFZ. Odnoście ustaleń dotyczących doznanych przez powoda P. S. cierpień fizycznych i psychicznych Sąd oparł się na niekwestionowanych zeznaniach powoda i świadka G. S. oceniając je przez pryzmat doświadczenia życiowego.

Na tym tle Sąd Rejonowy doszedł do przekonania o potrzebie uwzględnienia powództwa w zakresie zadośćuczynienia w oparciu o art.445§1 kc. Odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku komunikacyjnego, któremu uległ powód wynika z łączącej go ze sprawcą szkody umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Konsekwencją tej odpowiedzialności jest prawo powoda do żądania od pozwanego zadośćuczynienia

za doznaną szkodę. Szkada ta bez wątpienia nastąpiła. Powód doznał na skutek wypadku obrażeń ciała, niosących ze sobą cierpienia powoda, oraz mających negatywne skutki na długi okres czasu. Powód w okresie bezpośrednio po wypadku doznał uciążliwych cierpień bólowych, psychicznych wynikających ze stresu z powodu niemożności wykonywania pracy zarobkowej i konieczności korzystania z pomocy innych osób. Dolegliwości bólowe przy dźwiganiu ciężarów utrzymują się u powoda do dnia dzisiejszego. Zdaniem Sądu Rejonowego odpowiedni charakter kompensacyjny, uwzględniający rozmiar cierpień powoda i przywracający mu równowagę po doznanych cierpieniach fizycznych i psychicznych ma kwota 14 000 złotych. Żądanie ponad tą kwotę uznał Sąd za nadmierne i nie znajdujące oparcia w materiale dowodowym. Podkreślał, że w zakresie większości obrażeń doznanych w wypadku powód powrócił całkowicie do zdrowia. W tych okolicznościach żądanie zadośćuczynienia o dodatkowo 20 000 złotych ponad ustalone przez pozwanego 4000 złotych jest nieuzasadnione i nadmierne. Za niezasadne w okolicznościach sprawy ocenione zostało żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego (...) S. A. za szkody jakie w przyszłości mogą powstać u powoda P. S. na skutek doznanych obrażeń ciała. Powód P. S. powrócił do zdrowia stan funkcjonalny organizmu powoda jest ustabilizowany i nie należy się spodziewać zmian w tym zakresie. Uzasadnione z kolei zdaniem Sądu pierwszej instancji jest żądanie powoda zasądzenia na jego rzecz kwoty 1.431złoty tytułem zwrotu kosztów leczenia, co znajduje oparcie w treści przepisu art 444§1kc, zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienia szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Obowiązek kompensaty tych kosztów obejmuje wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki, bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia. Osoba, która została niepełnosprawna na skutek wypadku ma prawo domagać się w ramach naprawienia szkody pokrycia wszystkich niezbędnych i celowych wydatków wynikających z tego zdarzenia. O uznaniu poszczególnych wydatków za spełniające te kryteria sąd decyduje w oparciu o stopień niepełnosprawności, jak również sytuację życiową poszkodowanego. Ponadto zakres tych kosztów nie może ograniczać się do wydatków kompensowanych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, lecz powinien obejmować koszty działań, podjętych z uzasadnionym - zważywszy na aktualny stan wiedzy medycznej - przekonaniem o spodziewanej poprawie stanu zdrowia poszkodowanego". Zdaniem Sądu Rejonowego, w sytuacji powoda uzasadnione było skorzystanie przez niego z odpłatnej opieki medycznej oraz rehabilitacji. Z doświadczenia życiowego wiadomym jest, że korzystanie z pomocy medycznej w ramach NFZ wiąże się z długim oczekiwaniem na wizytę u lekarza. Wobec doznawanych cierpień bólowych i w sytuacji życiowej powoda, który na skutek wypadku został wyłączony z możliwości zarobkowania uzasadniona była konieczność uzyskania szybkiej pomocy medycznej w prywatnym gabinecie lekarskim i niezwłocznej odpłatnej rehabilitacji. Koszt zakupu ortozy poniesiony w całości przez powoda jest konsekwencją konieczności skorzystania z prywatnej opieki medycznej. Wydatki z tym związane ,których zwrotu domaga się powód są uzasadnione i udowodnione dołączonymi rachunkami i fakturami, których równowartość zasądzona została na rzecz powoda od pozwanego. Zasadne było także żądanie zasądzenia odsetek od kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia od dnia 22 grudnia 2011r. w oparciu o art. 481§1 kc. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 kpc uwzględniając w 53% roszczenie powoda stosunkowo rozdzielił koszty procesu i zasądził od pozwanego na rzecz powoda stosowną część kosztów wpisu, kosztów opinii biegłych i kosztów reprezentacji przez pełnomocnika w łącznej kwocie 2.207 złotych oraz i polecił zwrot powodowi niewykorzystanej zaliczki na opinie biegłego.

W apelacji wniesionej przez powoda wyrok ten zaskarżony został w części oddalającej powództwo ponad kwotę 11.431 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 22 grudnia 2011 z oraz rozstrzygającej o kosztach procesu, zaś sformułowane w niej zarzuty dotyczyły naruszenia art.445§1 kc przez błędną jego wykładnię oraz nieuwzględnienie istotnych przesłanek określenia odpowiedniego zadośćuczynienia, co spowodowało zasądzenie rażąco niskiego zadośćuczynienia nie uwzględniającego w sposób należyty wszystkich okoliczności sprawy, jak też naruszenie art.. 233§1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów z przekroczeniem granic jej swobodnej oceny, to jest uznanie kwoty odpowiedniego zadośćuczynienia wbrew zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu.. Skarżący wnosil w związku z tym o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 21.431 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2011 roku oraz zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu uzasadniona wynikiem postępowania, jak też o zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

W apelacji wniesionej przez pozwanego zaskarżył on wyrok w części uwzględniającej powództwo ponad kwotę 10.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2011 roku oraz co do kosztów orzeczonych w punkcie III i IV i zarzucając :

- naruszenie art.6 kc w zw. z art.444§1 kc zd.1 poprzez przyjęcie że powód udowodnił, że koszty leczenia prywatnego pozostają w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w dniu 18 lipca 2011 roku,
- art.362 kc przez jego niezastosowanie,
- art.361 kc w zw. z art.362 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie i nieuwzględnienie w stopniu odpowiednim przyczynienia powoda do zwiększenia szkody,
- art.316§1 kpc przez nieuwzględnienie całokształtu materiału dowodowego przy ustalaniu zasadności poniesionych przez powoda wydatków na prywatne badanie lekarskie oraz konsultacje medyczne,
- art.233§1 kpc przez dowolną ocenę materiału dowodowego i nieuwzględnienie całokształtu okoliczności wynikających z opinii biegłego,
- art.328§2 kpc przez niewyjaśnienie w pisemnym uzasadnieniu wyroku motywów rozstrzygnięcia co do kwoty 1.431 złotych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja powoda nie podlegała uwzględnieniu wobec braku przesłanek pozwalających na uznanie zasadności podnoszonych w niej zarzutów oraz przychylenie się do formułowanych w jej treści wniosków.

Wbrew podnoszonym w niej zarzutom kwota zadośćuczynienia określona w wyroku Sądu pierwszej instancji nie jest rażąco zaniżona w sposób uzasadniający podważenie oceny dokonanej w tym względzie przez ten Sąd. Sam skarżący nie podnosi w tym względzie konkretnej argumentacji, ograniczając się do przytoczenia okoliczności stanowiących kanwę przesłanek służących Sądowi Rejonowemu do sformułowania oceny wysokości kwoty mającej rekompensować powodowi w stopniu wystarczającym i uzasadnionym rozmiarem cierpienia i doznanych urazów, odniesioną przez niego krzywdę na skutek przedmiotowego zdarzenia. W sprzeczności do eksponowanego w apelacji stwierdzenia, jakoby przy orzekaniu nie wzięto pod uwagę utrzymywania się następstw wypadku, okoliczność tę Sąd Rejonowy zarówno ustalił, jak i rozważał przy określaniu kwoty zadośćuczynienia, czemu dał wyraz z uzasadnieniem. Wobec braku skonkretyzowania innych uchybień w tym zakresie, jak też wyłącznie polemicznym charakterze tezy wyprowadzanej przez skarżącego, apelacja powoda nie posiadała waloru zasadności.

Na uwzględnienie zasługiwała w większej części przedmiotu zaskarżenia apelacja pozwanego nakierowana na zwalczanie roszczenia odszkodowawczego związanego z poniesionymi przez powoda kosztami leczenia poza systemem finansowania przez NFZ. Założenia, na jakich opierał się w tym względzie wywód przeprowadzony przez Sąd Rejonowy nie znajdował uzasadnienia w okolicznościach sprawy i nie realizowały przesłanek oceny celowości i niezbędności ich poniesienia. Zgodzić się należy w tym zakresie z argumentacją skarżącego podającego w wątpliwość konieczność korzystania przez poszkodowanego z takiej formy opieki zdrowotnej w sytuacji, gdy brak powodów przemawiających za nieodzownością ponoszenia związanych z tym kosztów z uwagi na potrzebę ochrony zdrowia powoda lub niepowiększania rozmiarów doznanej krzywdy lub potęgowania następstw odniesionych urazów.

Brak tych cech, pozwalających na przyznanie wynikających stąd kosztów na zasadzie art.444§1 kc, przypisać należy wizytom lekarskim, badaniom i zabiegom rehabilitacyjnym fundowanym samodzielnie przez powoda, zważywszy chociażby na ich odległość czasową od chwili wypadku, za którego skutki przypisywana jest pozwanemu odpowiedzialność, jak też brak tego rodzaju zaleceń po zaopatrzeniu medycznym powoda bezpośrednio po wypadku.

W przypadku kosztów poniesionych przez powoda na zakup sprzętu ortopedycznego, to w przypadku ortozy nie można było wykluczyć konieczności poniesienia kosztów jej zakupu przez powoda. Jak wynika z ustaleń Sądu

Rejonowego, przybory tego rodzaju nie są w pełni refundowane przez NFZ, zatem również w procesie leczenia na zasadach finansowania przez Fundusz, koszt zabezpieczenia stabilizatora stanowiłby niezbędny wydatek związany z kosztami leczenia. Jak wskazuje na to rachunek (k.49) koszt zakupu wyniósł 280 złotych, co nie jest ceną wygórowaną zważywszy na twierdzenia biegłego ortopedy na temat wartości tego sprzętu (około 600 złotych) i nie odbiega od zakresu refundacji. Zakup ten uznać należało za zasadny, bowiem wynikał z zalecenia lekarskiego (k.23) a to że doszło do jego wydania w ramach konsultacji w ramach prywatnej praktyki lekarskiej nie umniejsza faktu niezbędności tego wydatku dla powodzenia kuracji powoda.

Podobnego waloru nie można odnieść do przyrządu wskazywanego jako roller, co do którego nie zostało sprecyzowane oznaczenie jego rodzaju w sposób pozwalający na faktyczne jego zastosowanie do celów rehabilitacyjnych związanych z leczeniem skutków wypadku, zważywszy, że zakupiony został w kwietniu 2012 roku, a więc długo po wypadku i nie widać, przy braku zalecenia lekarskiego, by rzeczywiście stanowił sprzęt służący celom rehabilitacji powypadkowej. W rezultacie powództwo podlegało oddaleniu także w tym zakresie.

W konsekwencji uwzględnieni powództwa w zakresie około 51%, a więc mniejszym, aniżeli wynikało to z założeń służących Sądowi Rejonowemu za podstawę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu w oparciu o art.100 kpc, zmianie podlegało także rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie III wyroku z uwzględnieniem nowego wyniku sprawy i wynikającej stąd proporcji kosztów poniesionych przez powoda na opłatę od pozwu – 1072 złote, 2.400 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i 17 złotych wydatku na opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa oraz 675 złotych na opinię biegłego, jak też wyłożonych przez pozwanego w wysokości 2.417 złotych w związku z udzielonym pełnomocnictwem.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386§1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł, zważywszy na jego wynik, na podstawie art.100 kpc przyjmując, że pozwany uległ w nieznacznej części swoich zadań wysuwanych przed sądem drugiej instancji, zaś należność z tego tytułu objęła w myśl art.98§3 kpc, opłatę od apelacji oraz wynagrodzenie radcy prawnego według stawki określonej od wyższej wartości przedmiotu zaskarżenia wynikającej z apelacji powoda (§12 ust.1 pkt1 w zw. z §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych...)